

Deres ref.: 21/2042

Vår ref.:

Dato: 2. juli 2021

Høringssvar - Forslag til endringer i egenbetalingsforskriften

YS takker for muligheten til å avgi høringssvar til forslag til endringer i egenbetalingsforskriften.

YS har 12 forbund med til sammen 229 000 medlemmer. Blant YS-forbundene er det noe ulike oppfatninger om spørsmålene i høringen knyttet til finansiering. Årsaken til dette kan være at våre forbund organiserer svært ulike yrkesgrupper med forskjellige utdanningsbehov, og det er forskjeller på tradisjoner for tilgang til og dekning av etter- og videreutdanning. Innledningsvis vil vi kommentere på overordnede og felles synspunkter.

For YS er det et grunnleggende mål at flere arbeidstakere får mulighet til å oppdatere sin kompetanse i løpet av yrkeslivet, og at realkompetanse opparbeidet i arbeidslivet kan formaliseres og dokumenteres i større grad enn i dag. For å nå disse målene er det nødvendig å øke tilbudet av relevante videreutdanninger som kan tas i kombinasjon med arbeid. Vi støtter derfor det overordnede målet som ligger til grunn for forslaget til forskriftsendring.

På samme tid er det en viktig grunnleggende verdi i utdanningssystemet i Norge at offentlig utdanning er gratis. Det er grunn til å påpeke at arbeidstakere som har kort formell utdanning, som er en sentral målgruppe for kompetansereformen, i mindre grad har brukt av offentlige, gratis utdanningstilbud enn de som har lange utdanninger.

Som blant annet YS Arbeidslivsbarometer viser, er det viktig med tiltak overfor de med minst utdanning, fordi denne gruppen i mindre grad søker mer kompetanse på eget initiativ. YS mener derfor at finansiering av kompetanseutvikling bør være et delt ansvar mellom den enkelte, arbeidsgiver og det offentlige.

Departementet ber om innspill på tre ulike modeller for egenbetaling. Alternativ 2, med maksimalt 25 prosent egenbetaling, innebærer en deling av kostnadene mellom arbeidstaker/arbeidsgiver på den ene siden, og det offentlige på den andre. Dette er i tråd med YS sitt syn på hvordan finansiering av kompetanseheving bør være innrettet. Alternativ 1 gir større frihet til utdanningsinstitusjonene, men vil trolig gi et lignende resultat, i det minste for en del av utdanningene.

Dersom alternativ 3 blir valgt, vil det medføre at en rekke videreutdanningstilbud fullt og helt skal finansieres av arbeidstaker eller arbeidsgiver. En slik løsning vil gi ulike utslag i ulike bransjer og sektorer. Noen grupper av arbeidstakere vil trolig få både økt tilgang på videreutdanningstilbud, og mulighet til å få det helt eller delvis finansiert av arbeidsgiver. Andre grupper vil i stor grad måtte ta

regningen selv. Det vil kunne skape en fortsatt barriere mot å søke ny kompetanse for grupper som i for liten grad gjør dette i dag.

Et av forbundene i YS, Finansforbundet, skriver i sitt innspill til hørings svar:

Når det gjelder de tre alternative løsningene som er foreslått i høringsnotatet er Finansforbundet enige i departementets vurderinger. Med dette mener vi at alternativ 3, alltid kreve fullfinansiering gjennom egenbetaling, fremstår som den beste løsningen. Både fordi denne løsningen skiller klart mellom gratistilbud og betalingstilbud, og fordi det EØS-rettslig sett ikke burde medføre problemer. Finansforbundet mener staten har et ansvar i å tilrettelegge for livslang læring og gi incentiver til at utdanningsinstitusjonene utvikler næringslivsrelevante kurs og fag, men ligger også et ansvar på arbeidsgivere og arbeidstakere. Det er også en løsning å kombinere alternativ 2 og 3 dersom man ønsker en løsning der noe offentlig finansiering skal kunne benyttes

Forbundet støtter også forslaget om at institusjonene kan gjenbruke innhold fra ordinære utdanninger, slik at det blir enklere og mer kostnadseffektivt å utvikle nye utdanningstilbud. Det burde være et mål at mer enn fem prosent av det samlede utdanningstilbudet er finansiert på andre måter enn over statsbudsjettet.

Det er generell enighet i YS om at institusjonene kan gjenbruke innhold fra ordinære utdanninger, slik at det blir enklere og mer kostnadseffektivt å utvikle nye utdanningstilbud.

Med vennlig hilsen
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - YS

Bente Søgaard
spesialrådgiver

Elin L'Estrange
politisk rådgiver